

СТИЛІСТИКА І ЛЕКСИКОЛОГІЯ

УДК 811.111-26'42:82-32

МЕТАФОРА ЯК ОСНОВА ЕСТЕТИЧНОЇ ЦІННОСТІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

(на матеріалі англомовної новели)

А.В. Сухова, канд. філол. наук (Харків)

У статті досліджено особливості функціонування метафори в художньому тексті, зокрема в англомовній новелі. Здійснено огляд концепцій, що розкривають сутність метафори, виявлено її визначальні риси та базові функції, подано традиційні класифікації, в основі яких лежать різні критерії виокремлення певних видів метафори. На матеріалі англомовної новели проведено прагматистичний аналіз способів реалізації зазначеного лексичного засобу виразності. Визначено роль метафори в художньому тексті загалом і в англомовній новелі зокрема. Встановлено, що англомовна новела містить такі різновиди метафори: мовна і художня метафора, проста і розгорнута метафора, гіпербола і літота, а також уособлення, антропоморфізм, зооморфізм і уречевлення. Метафора вирізняється новизною, тісним зв'язком із контекстом, несе в собі образ автора, особливості його індивідуального стилю та передає специфічні національні, культурні та соціальні коди. За допомогою метафори автор більш глибоко характеризує, підкреслює індивідуальність певних осіб, предметів або явищ, передає їх неповторність шляхом порівняння з іншими особами, предметами або явищами на основі якоїсь спільної ознаки. У процесі дослідження з'ясовано, що завдяки вживанню метафори підвищується естетична цінність художнього тексту, підсилюється образність та експресивність мовлення, розвивається асоціативне мислення читача, а також здійснюється прагматичний вплив на реципієнта.

Ключові слова: англомовна новела, експресивність, естетична цінність, метафора, образність, прагматичний вплив, художній текст.

Сухова А.В. Метафора как основа эстетической ценности художественного текста (на материале англоязычной новеллы). В статье исследованы особенности функционирования метафоры в художественном тексте, а именно в англоязычной новелле. Осуществлен обзор концепций, которые раскрывают сущность метафоры, выявлены ее характерные черты и базовые функции, поданы традиционные классификации, в основе которых лежат разные критерии выделения определенных видов метафоры. На материале англоязычной новеллы проведен прагматистический анализ способов реализации указанного лексического средства выразительности. Определена роль метафоры в художественном тексте в общем и в англоязычной новелле в частности. Установлено, что англоязычная новелла содержит такие виды метафоры: языковая и художественная метафора, простая и развернутая метафора, гипербола и литота, а также олицетворение, антропоморфизм, зооморфизм и овеществление. Метафора отличается новизной, тесной связью с контекстом, несет в себе образ автора, особенности его индивидуального стиля и передает специфические национальные, культурные и социальные коды. С помощью метафоры автор более глубоко характеризует, подчеркивает индивидуальность определенных лиц, предметов или явлений, передает их неповторимость путем сравнения с другими лицами, предметами или явлениями на основе какой-то общей черты. В ходе исследования обнаружено, что благодаря употреблению метафоры повышается эстетическая ценность художественного текста, усиливается образность и экспрессивность речи, развивается ассоциативное мышление читателя, а также осуществляется прагматическое воздействие на реципиента.

Ключевые слова: англоязычная новелла, метафора, образность, прагматическое воздействие, художественный текст, экспрессивность, эстетическая ценность.

Sukhova A.V. Metaphor as a Basis of Aesthetic Value of a Fictional Text (On the Material of the English-Language Short Story). This article focuses on the specific features of metaphor functioning in a fictional text, particularly in the English-language short story. The paper comprises the review of the concepts which reveal the metaphor nature, its peculiarities and main functions as well as traditional classifications which are based on different criteria for certain metaphor types division. The pragmasylistic analysis of the ways of metaphor realization has been conducted on the material of the English-language short story. The role of metaphor in a fictional text in general and in the English-language short story in particular has been defined. It has also been proved that the English-language short story contains such types of metaphor as conventional and fictional metaphor, simple and extended metaphor, hyperbole and litotes, personification, anthropomorphism, zoomorphism and objectification. Metaphor is characterized by originality and close connection with context; it reflects the author's image and personal style, specific national, cultural and social features. With the help of metaphors authors underline uniqueness of certain persons, objects or phenomena by comparing them with other persons, objects or phenomena on the basis of some common feature. In the course of the research it has been found that aesthetic value of a fictional text increases, figurativeness and expressiveness of speech intensifies, readers' associative thinking develops and pragmatic impact is exerted on recipients due to metaphor functioning.

Key words: aesthetic value, English-language short story, expressiveness, fictional text, figurativeness, metaphor, pragmatic impact.

1. Вступ

На сьогоднішній день у науці спостерігається посилення інтересу до дослідження лінгвістичної природи малих літературно-художніх форм. Вивчення засобів виразності є одним із найважливіших етапів аналізу художнього тексту, оскільки вони допомагають передати додаткове експресивно-емоційне значення, окреслити точку зору автора, здійснити прагматичний вплив на читача. Існує низка наукових праць, в яких висвітлено окремі аспекти новели: теоретичний, типологічний, жанрово-стильовий, лінгвостилістичний, прагматичний, когнітивний, методологічний тощо [9, с. 5, 125]. Оскільки наявні наукові розвідки мають фрагментарний характер, а комплексний лінгвістичний аналіз англійської новели як цілісної системи відсутній, це зумовлює необхідність подальших пошуків підходу до вивчення зазначеного типу тексту та актуальність нашого дослідження, важливим для якого є огляд лексичних особливостей англійської новели.

Ми здійснюємо системне комплексне дослідження лінгвостилістичного, прагматичного та синергетичного аспектів англійської новели, що являє собою невід'ємну частину системи художніх текстів малих форм, тому обов'язковим компонентом цього дослідження вважаємо аналіз лексичного рівня тексту, а саме лексичних засобів виразності. Основний лексичний склад англійської новели характеризується переважно автологічним стилем. Проте на тлі автологічних одиниць функ-

ціонують різноманітні засоби і прийоми виразності, що створює контраст і сприяє більшій експресивності тексту [9, с. 125]. Значне місце у системі лексичних засобів виразності англійської новели посідає метафора.

Мета статті полягає у дослідженні метафори як важливого лексичного засобу вираження експресивності в художньому тексті, що передбачає виконання низки завдань: опрацювати матеріал дослідження, з'ясувати експресивний потенціал англійської новели, розглянути сутність метафори, виявити особливості її функціонування в досліджуваному типі тексту, проаналізувати приклади, сформулювати висновки за результатами проведеного дослідження.

Об'єктом дослідження є метафора як лексичний засіб вираження експресивності в художньому тексті, предмет – особливості функціонування метафори в англійській новелі.

Матеріалом дослідження слугували тексти англійських новел 19–20 століть.

Для розв'язання поставлених завдань застосовано комплекс загальнонаукових і лінгвістичних методів: метод аналізу науково-теоретичних джерел (для висвітлення аспектів зазначеної проблематики), метод аналізу словникових дефініцій (для дослідження словникових визначень), метод суцільної вибірки (для формування емпіричного матеріалу), метод контекстуального аналізу (для вивчення особливостей функціонування метафори в текстах англійських новел), метод діалогічної інтер-

претації тексту (для встановлення авторських інтенцій, аналізу їх реалізації на різних рівнях тексту і з'ясування прагматичного ефекту) [9, с. 7–8].

2. Метафора як основа естетичної цінності художнього тексту

Естетичній цінності художнього тексту сприяє унікальність метафори, яка полягає в її здатності збільшувати семантичний обсяг поняття, яке передається, та долучати до його розпізнання весь арсенал фонових знань адресата. Метафори містять тільки оригінальну інформацію та позбавлені тривіальної. Одним із критеріїв естетичної цінності тексту є те, що в тексті на кожному мовному рівні наявна така інформація, смисл якої може бути розкритим лише на більш високому рівні. Так, для адресата створюються умови для розпізнання художніх образів, інтенцій автора тексту. Ці умови «просушення» думки адресата нагору, до найвищого щаблю ієрархії мовних рівнів – образного – забезпечуються тропами, в тому числі тропом із найбільшим потенціалом – метафорою [6, с. 142–143; 9, с. 143].

2.1. Поняття метафори, її визначальні риси та функції

Метафора визначається як: приховане порівняння, що здійснюється шляхом застосування назви одного предмета стосовно іншого та виявляє таким чином якусь важливу рису другого [1, с. 64]; компактний троп, що виникає внаслідок вживання слова в переносному значенні на основі схожості означуваного предмета з іншим [7, с. 444; 9, с. 142].

Метафора є цінною як стилістичний засіб, коли в ній криється оригінальна інформація. Тим не менш, вона має свої фази розвитку та з часом може перетворитися на сталий зворот і втратити свою оригінальність. Розглянемо етапи розвитку цього тропу. Метафора з'являється в мові як яскравий засіб виразності. Асоціативні зв'язки, що мають місце під час вживання метафори, спираються на суб'єктивно-авторську оцінку тих чи інших явищ реальної дійсності, яка оточує людину. Потім метафора може втратити своє переносне значення та перейти до розряду сталих зворотів мовлення відповідно до того, як характерне для цієї метафори значення поступається місцем номінативному значенню [9, с. 143; 10, с. 9].

Отже, суттєвим виявляється розмежування мовної та художньої метафори. Розбіжності між

ними полягають у їх лексичному статусі, який у мовної метафори, як самостійної лексичної одиниці, піддається структуруванню та підведенню під типові схеми, і вона достатньо вільно вступає в семантичні зв'язки; в той час як художня метафора, яка пов'язана з контекстом, є унікальною та має свою лексичну самостійність [9, с. 144; 11, с. 164].

Для нашого дослідження становить інтерес саме художня метафора, яка ще називається авторською, оскільки цей тип метафори є образним тропом, що вживається для реалізації естетичної, а не номінативної функції в художньому тексті. Вона вирізняється новизною, тісним зв'язком із контекстом, несе в собі образ автора, особливості його індивідуального стилю, а також специфічні національні, культурні та соціальні коди [3, с. 41; 9, с. 144].

Цікавою є думка стосовно ієрархії функцій метафори в художньому тексті. Серед її головних функцій виокремлюють естетичну (метафора як засіб прикрашання мовлення) та активаційну (метафора як засіб активізації сприйняття адресата), а концептуальну, моделюючу та оцінну функції відносять до другорядних [5, с. 132; 9, с. 144].

2.2. Традиційні класифікації метафори

У художньому тексті функціонують різні види метафори, що піддаються систематизації, не дивлячись на їх чисельність і різну природу. Розглянемо традиційні класифікації метафори. І.В. Арнольд пропонує класифікувати метафори за їх структурою на прості та розгорнуті, або розширені. Перші виражаються одним образом (проте необов'язково є однослівними), а останні складаються з кількох метафорично вжитих слів, що підсилюють умотивованість одного образу шляхом повторного поєднання двох планів та їх паралельного функціонування [1, с. 64; 9, с. 144].

Крім поділу метафори на просту та розгорнуту, І.В. Арнольд виокремлює такі види, як гіпербола та літота. Гіперболою називається навмисне перебільшення, що підвищує експресивність, емоційність висловлювання. Протилежний гіперболі стилістичний засіб – літота – є нарочитим зменшенням, що може виражатися запереченням протилежного. Інтерес також представляють композиційна метафора, що реалізується на рівні тексту, та метафора, що реалізується на рівні характеру персонажа [1, с. 65–66; 9, с. 144–145].

Згідно з концепцією Н.Д. Арутюнової, існують

такі види метафори: номінативна, що полягає в заміні одного значення іншим; образна, що виникає внаслідок переходу ідентифікуючого значення в предикатне та слугує розвитку фігуральних значень і синонімічних засобів мови; когнітивна, що з'являється в результаті зсуву сполучуваності предикативних слів і створює полісемію; генералізуюча, що стирає в лексичному значенні межі між логічними порядками та стимулює виникнення логічної полісемії [2, с. 366; 9, с. 145].

Існує типологія метафор, яка ґрунтується на тому, що подібність ознак у денотатах, які є основою для переносу назви та відповідної метафоричної перебудови прямого значення, може бути різного характеру. Якщо подібність міститься в самих порівнюваних речах, то це онтологічна метафора. Коли ознаки подібності виявляються лише в момент сприйняття та є різними за фізичною природою та структурною роллю, це синестетична метафора. Подібність тут породжується не онтологією речей, а механізмами переробки інформації. Схожість онтологічної метафори з синестетичною полягає в тому, що в кожному випадку, кожен раз по-своєму, вони прагнуть на основі певної подібності позначити об'єкт порівняння та конкретизувати його ознаки. Цим типам метафори протиставляється емоційно-оцінна метафора, що передбачає перехід із когнітивного плану усвідомлення в прагматичний [8, с. 37–38; 9, с. 145].

Крім наведених класифікацій, існують інші види метафори, що так само сприяють створенню образності, виразності мовлення. Серед них виокремлюють уособлення, антропоморфізм, зооморфізм і уречевлення. У результаті наділення неживих предметів почуттями й станами людини та живого світу в цілому виникає такий прийом, як уособлення. Завдяки отождоженню природи з людиною (частинами її тіла, вчинками, думками, почуттями, станами) формується антропоморфізм. Шляхом надання предметам і явищам ознак тварини утворюється зооморфізм. Прийом, коли ознаки предметів зовнішнього світу переносяться на людину, її духовне життя, позначається як уречевлення [4, с. 109–111]. Усі ці види метафори дозволяють глибше схарактеризувати особу, предмет або явище [9, с. 145–146].

Таким чином, ми розглянули визначальні риси метафори, навели традиційні класифікації, в основі яких лежать різні критерії виокремлення певних

видів метафори, провели огляд концепцій, що розкривають сутність метафори. Наступним кроком у нашому дослідженні є аналіз функціонування різновидів метафори в англomовній новелі.

2.3. Особливості функціонування метафори в англomовній новелі

У текстах англomовних новел міститься велика кількість метафор. Виявлено мовну та художню метафору, просту та розгорнуту метафору, гіперболу та літоту, а також уособлення, антропоморфізм, зооморфізм та уречевлення. За допомогою метафори автор підкреслює індивідуальність певного предмета, особи або явища, передає їх неповторність шляхом порівняння з іншими предметами, особами або явищами на основі якоїсь спільної ознаки [9, с. 147].

Перш за все, розрізняємо мовну та художню метафору. Стилiстичною функцією характеризується саме художня, проте для зіставлення проаналізуємо обидва види. Приклади мовної метафори взято з новел “Lord Mountdrago” В.С. Моема та “The Lagoon” Дж. Конрада: *there was a dead silence* [19, с. 138]; *at the foot of big, towering trees* [14, с. 24]; *the mouth of the river* [14, с. 30]; *a breath of warm air* [14, с. 32]. Речення, до складу яких входять ці мовні метафори, нами не подано для того, щоб показати, що їх зв'язок із контекстом послаблений, тобто вони є сталими виразами, зрозумілими навіть поза контекстом [9, с. 148].

Художня метафора, навпаки, прив'язана до контексту та виникає у процесі вживання мови в мовленні, тому в якості прикладів наведемо висловлювання, а не окремо взяті метафори [9, с. 148]:

1. *On the Exchange there were hurricanes and landslides and snowstorms and glaciers and volcanoes, and those elemental disturbances were reproduced in miniature in the broker's offices* [15, с. 31].

2. *And, turning the creamy box, opening and shutting it, she couldn't help noticing how charming her hands were against the blue velvet. The shopman, in some dim cavern of his mind, may have dared to think so too* [16].

Художня метафора розрахована на здійснення прагматичного впливу на реципієнта. Перший приклад переносить читача в атмосферу, що панує в брокерських конторах. Завдяки вжитій метафорі природні катаклізми (*hurricanes and landslides and*

snowstorms and glaciers and volcanoes) уособлюють киплячу роботу, постійну зайнятість, високий темп, з яким працюють брокери, передається настрої, характерний для установ такого типу. Описаний стан справ створює відповідний емоційний стан у реципієнта. Стилiстичний ефект посилюється ще й полісиндетоном, вираженим неодноразовим повторенням сполучника *and* [9, с. 149].

Метафора у другому прикладі (*in some dim cavern of his mind*) дає зрозуміти читачеві, наскільки потаємними є думки продавця, а оточуючий контекст – якого плану ці думки. Прагматична функція метафори проявляється в здатності формувати ставлення адресата до конкретної ситуації. В цьому висловлюванні стає очевидним, що різниця в статусі леді-покупця та продавця з антикварної лавки не дозволяє чоловіку наважитися навіть думати про її красу, що створює в читача відповідне уявлення про персонажа. Слід зазначити, що художня метафора є унікальною, індивідуально-авторською та не повторюється в різних текстах (якщо повторюється, то відкриває новий образ вже відомого поняття) [9, с. 149].

Цікавим для аналізу, на нашу думку, є поділ метафор на прості та розгорнуті, серед яких у англомовній новелі переважають прості. Для того щоб продемонструвати різницю між цими двома видами метафори наведемо приклади [9, с. 149]. Просту метафору знаходимо в новелі “That Brute Simmons” А.Дж. Моррісона:

He had no vices (even his pipe departed him after his marriage), and Mrs. Simmons had ingrafted on him divers exotic virtues [18].

У цьому реченні в метафоричному значенні вжито дієслово *depart*, що перекладається як «іти, їхати, залишати». Неживий предмет (*his pipe*) не може виконувати такі дії, отже значення дієслова є переносним. Шляхом вживання метафори автор показує відмову від поганої звички не за власною волею персонажа, а нав'язану йому дружиною. За допомогою лише одного слова, яким виражено метафору та яке виконує синтаксичну функцію присудка у реченні, в читача складається уявлення про характер стосунків між подружжям. Наведена метафора, представлена одним словом, вважається простою [9, с. 149–150].

Попри превалювання простих метафор, у англомовній новелі нерідко вживаються й розгорнуті

метафори, наприклад, у новелі “The Romance of a Busy Broker” О. Генрі:

The machine sitting at that desk was no longer a man; it was a busy New York broker, moved by buzzing wheels and uncoiling springs [15, с. 28].

Розгорнута метафора складається з кількох метафоричних виразів (*the machine sitting at that desk; moved by buzzing wheels and uncoiling springs*), що утворюють єдиний образ – образ надзвичайно зайнятого брокерського робітника, чия робота налагоджена як точний механізм. У запропонованому відрізку тексту образ утворюється послідовно завдяки багатьом деталям, і таким чином здійснюється порівняння людини з машиною [9, с. 150].

Як вже було зазначено, серед різновидів метафори виокремлюють також гіперболу та літоту. Хоча вживання цих засобів виразності є не надто поширеним у англомовній новелі, виявлено окремі випадки їх функціонування [9, с. 150]:

1. “*And what is that?*” she asked impatiently, pointing to *the mountain of sugar* [12].
2. *Alix was not beautiful, nor even, strictly speaking, pretty* [13, с. 67].

Гіпербола та літота є протилежними за своїм змістом стилістичними засобами, але обидва тропи розраховані не на буквальне розуміння, а на сильний вплив на емоційний стан адресата. Гіперболою у прикладі №1 є словосполучення *the mountain of sugar*, в якому навмисно перебільшується кількість цукру, тобто предмету приписується ознака в такій мірі, в якій вона насправді йому не властива. Метою цього перебільшення є досягнення виразності, переконливості, а також захоплення читача. Літота, що знаходиться у прикладі №2, представлена запереченням *not beautiful, nor even pretty*. Шляхом заміни слова *ugly*, яке автор має на увазі, на заперечення слів *beautiful* і *pretty*, що мають протилежні до припущеного слова значення, навмисно пом'якшується вираз: опис жінки стає більш привабливим. Отже, ці фігури кількості сприяють більшій виразності окремих елементів та тексту в цілому [9, с. 150–151].

Розглянемо також поодинокі випадки вживання таких різновидів метафори, як уособлення, антропоморфізм, зооморфізм та уречевлення. Прикладом уособлення є уривок із новели “A Cup of Tea” К. Менсфілд:

Rain was falling, and with the rain it seemed the dark came too, spinning down like ashes. There was a cold bitter taste in the air, and the new-lighted lamps looked sad. Sad were the lights in the houses opposite. Dimly they burned as if regretting something [16].

Яскраво вираженим уособленням є вираз *lamps looked sad*, оскільки ліхтар є неживим предметом і таке почуття, як сум стороннє йому. Цей приклад включає в себе не тільки уособлення, а багато інших стилістичних засобів: антропоморфізми (*rain was falling, the dark came*), порівняння (*spinning down like ashes, burned as if regretting something*), метафоричний епітет (*a cold bitter taste in the air*), інверсію (*sad were the lights in the houses opposite*). Такий стилістичний прийом, який полягає у вживанні в одному відрізку тексту великої кількості зображувально-виразних засобів, що сприяють реалізації однієї стилістичної функції, називається конвергенцією. Цей (конвергенція) та інші типи висунення (зчеплення, ошукане очікування) відіграють значну роль у цілісній організації та зв'язності тексту [9, с. 152].

Антропоморфну метафору, крім попереднього, містить і наступний приклад, взятий із новели "The Lagoon" Дж. Конрада:

The forests, somber and dull, stood motionless and silent on each side of the broad stream [14, с. 24].

Перенесення образу людини на явища природи вбачається в тому, що в цьому реченні лісам властиві людські почуття (*the forests, somber and dull*) та дії (*stood motionless and silent*) [9, с. 153].

Приклад зооморфної метафори знаходимо в новелі "Miss Brill" К. Менсфілд, зокрема, в описі однієї з діючих осіб:

Now everything, her hair, her face, even her eyes, was the same colour as the shabby ermine, and her hand, in its cleaned glove, lifted to dab her lips, was a tiny yellowish paw [17].

У наведеному прикладі перед читачем жіночій персонаж постає в образі горноста (ermine), що доводить порівняння її руки з лапою тварини, а також опис її зовнішнього вигляду загалом. Важливе значення у формуванні образу до того ж має колір [9, с. 153].

Функціонування уречевлення знаходимо в тій самій новелі:

Little children ran among them, swooping and laughing; little boys with big white silk bows

under their chins, little girls, little French dolls, dressed up in velvet and lace [17].

Уречевлення є прийомом, протилежним уособленню, та застосовується в англомовних новелах рідше. У наведеному прикладі дівчат (*little girls*) автор називає маленькими французькими ляльками (*little French dolls*). Відбувається порівняння живих осіб з неживими предметами, тим не менш це не свідчить про негативну характеристику персонажів, так автор підкреслює їхню красу [9, с. 153].

Завдяки описаним стилістичним засобам відбувається єднання людей зі світом тварин, природи, неживих предметів, створюється картина загального зв'язку між всіма складниками цього світу. В процесі метафоризації відбувається заміна предметно-логічного значення слів контекстуальним, тому надзвичайно важливо аналізувати всі випадки вживання метафор саме в контексті, а не ізольовано [9, с. 153].

3. Висновки

У статті розглянуто сутність, характерні риси та функції метафори, проаналізовано найпоширеніші в англомовній новелі різновиди цього стилістичного засобу. Доходимо висновків, що метафоризація певних суб'єктів, предметів або явищ розвиває в читача асоціативне мислення, яке спирається на авторську оцінку реальної дійсності, додає виразності створеним образам, складає основу естетичної цінності художнього тексту. Практичний аналіз фактичного матеріалу показав, що загалом функціонування різних видів метафори в англомовній новелі сприяє експресивності тексту, слугує реалізації естетичної, оцінної, образотвірної функцій і має прагматичний потенціал, завдяки якому здійснюється вплив на адресата.

Перспективи дослідження вбачаємо у подальшому вивченні метафори з системно-синергетичної точки зору, зокрема функціонування метаметафори в англомовному художньому дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык / И.В. Арнольд. – 5-е изд., испр. и доп. – М. : Флинта, Наука, 2002. – 384 с.
2. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Н.Д. Арутюнова. – 2-ое изд., испр. – М. : Языки русской культуры, 1999. – 896 с.
3. Боева Е.Д. Способы перевода авторской метафоры в художественном тексте / Е.Д. Боева, Е.А. Кулькина //

Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, 2014. – № 4 (34) : Ч. 3. – С. 41–44. 4. Головкина С.Х. Лингвистический анализ текста / С.Х. Головкина, С.Н. Смольников. – Вологда : ВИРО, 2006. – 124 с. 5. Кобозева И.М. Семантические проблемы анализа политической метафоры / И.М. Кобозева // Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – М. : МГУ, 2001. – № 6. – С. 132–149. 6. Коринь С.Н. Комплексная метафора в художественном тексте / С.Н. Коринь // Вісник Харків. нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. – 2006. – № 726. – С. 141–144. 7. Мацько Л.І. Стилїстика української мови / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько; [за ред. Л.І. Мацько]. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с. 8. Никитин М.Б. Метафорический потенциал слова и его реализация / М.Б. Никитин // Проблема теории европейских языков / [отв. ред. В.М. Аринштейн, Н.А. Абиева, Л.Б. Копчук]. – Санкт-Петербург : Тригон, 2001. – С. 36–50. 9. Сухова А.В. Англомовна новела (XIX–XX ст.): лінгвостилістичний та прагматичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Сухова Анна Вікторівна. – Запоріжжя, 2017. – 264 с. 10. Тимофеева О.В. Метафора в художественной репрезентации мира (на материале произведений английских и американских писателей) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языка» / О.В. Тимофеева. – М., 2011. – 18 с. 11. Шаваева Ф.Я. Языковая и художественная метафоры. Специфика функционирования метафоры в художественном тексте / Ф.Я. Шаваева // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, 2016. – № 5 (59) – в 3-х ч. Ч. 1. – С. 164–167.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

12. Chesterton G.K. The Invisible Man [Електронний ресурс] / G.K. Chesterton. – Режим доступу : <http://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/InviMan939.shtml>. 13. Christie A. Short Stories / A. Christie. – М. : Айрис-прес, 2005. – 224 с. 14. Conrad J. Selected Short Stories / J. Conrad. – Hertfordshire : Wordsworth Editions Limited, 1997. – 238 p. 15. Henry O. “Hearts and Crosses” and Other Stories / O. Henry. – Санкт-Петербург : КАРО, 2010. – 352 с. 16. Mansfield K. A Cup of Tea [Електронний ресурс] / K. Mansfield. – Режим доступу : http://www.studyguide.org/mansfield_cup_of_tea.htm. 17. Mansfield K. Miss Brill [Електронний ресурс] / K. Mansfield. – Режим доступу : <http://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/MissBril.shtml>. 18. Morrison A. That Brute Simmons [Електронний ресурс] / A. Morrison. – Режим доступу : <https://ebooks.adelaide.edu.au/m/morrison/arthur/tales-of-mean-streets/chapter4.html>. 19. The Magician and Other Stories / сост. Н.И. Кролик. – М. : Айрис-прес, 2012. – 216 с.

REFERENCES

- Arnol'd, I.V. (2002). *Stilistika. Sovremennyj anglijskij jazyk [Stylistics. Modern English]*. Moscow: Flinta-Nauka Publ.
- Arutjunova, N.D. (1999). *Jazyk i mir cheloveka [Language and the world of human]*. Moscow: Jazyki russkoj kul'tury Publ.
- Boeva, E.D., and Kul'kina E.A. (2014). *Sposoby perevoda avtorskoj metafory v hudozhestvennom tekste [Methods of author's metaphor translation in a fictional text]*. *Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki. – Philology. Theory and practice*, 4(34), 41–44 (in Russian)
- Golovkina, S.H. (2006). *Lingvisticheskij analiz teksta [Linguistic text analysis]*. Vologda: VIRO Publ.
- Kobozeva, I.M. (2001). *Semanticheskie problemy analiza politicheskoi metafory [Semantic issues of the political metaphor analysis]*. *Vestnik MGU. – Moscow State University Messenger*, 9(6), 132–149 (in Russian)
- Korin', S.N. (2006). *Kompleksnaja metafora v hudozhestvennom tekste [Complex metaphor in a fictional text]*. *Visnyk Kharkiv. nats. un-tu im. V.N. Karazina. – V.N. Karazin Kharkiv National Univ. Messenger*, 726, 141–144 (in Russian)
- Mac'ko, L.I., Sydorenko, O.M., and Mac'ko, O.M. (2003). *Stylistyka ukrai'ns'koi' movy [Stylistics of the Ukrainian language]*. Kyiv: Vyshha shkola Publ.
- Nikitin, M.B. (2001). *Metaforicheskij potencial slova i ego realizacija [Metaphoric potential of a word and its realization]*. In: V.M. Arinshtejn, N.A. Abieva, L.B. Kopchuk (eds.). *Problema teorii evropejskih jazykov [Theory of European languages]*. St. Petersburg: Trigon Publ., pp. 36–50.
- Sukhova, A.V. (2017). *Anhlomovna novela (XIX–XX st.): lnhvostylistychnyi ta prahmatychnyi aspekty. Dis. kand. filol. nauk [English-language short story (XIX–XX cent.): linguostylistic and pragmatic aspects. Cand. philol. sci. diss.]*. Zaporizhzhia. 264 p. (in Ukrainian)
- Timofeeva, O.V. (2011). *Metafora v hudozhestvennoj reprezentacii mira (na materiale proizvedenij anglijskih i amerikanskih pisatelej). Avtoref. diss. kand. filol. nauk [Metaphor in fictional representation of the world (on the material of English and American writers' works). Cand. philol. sci. diss. synopsis]*. Moscow. 20 p. (in Russian)
- Shavaeva, F.Ja. (2016). *Jazykovaja i hudozhestvennaja metafory. Specifika funkcionirovanija metafory v hudozhestvennom tekste [Language and fictional metaphors. Specific features of metaphor functioning in a fictional text]*. *Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki. – Philology. Theory and practice*, 5(59), 164–167 (in Russian)